

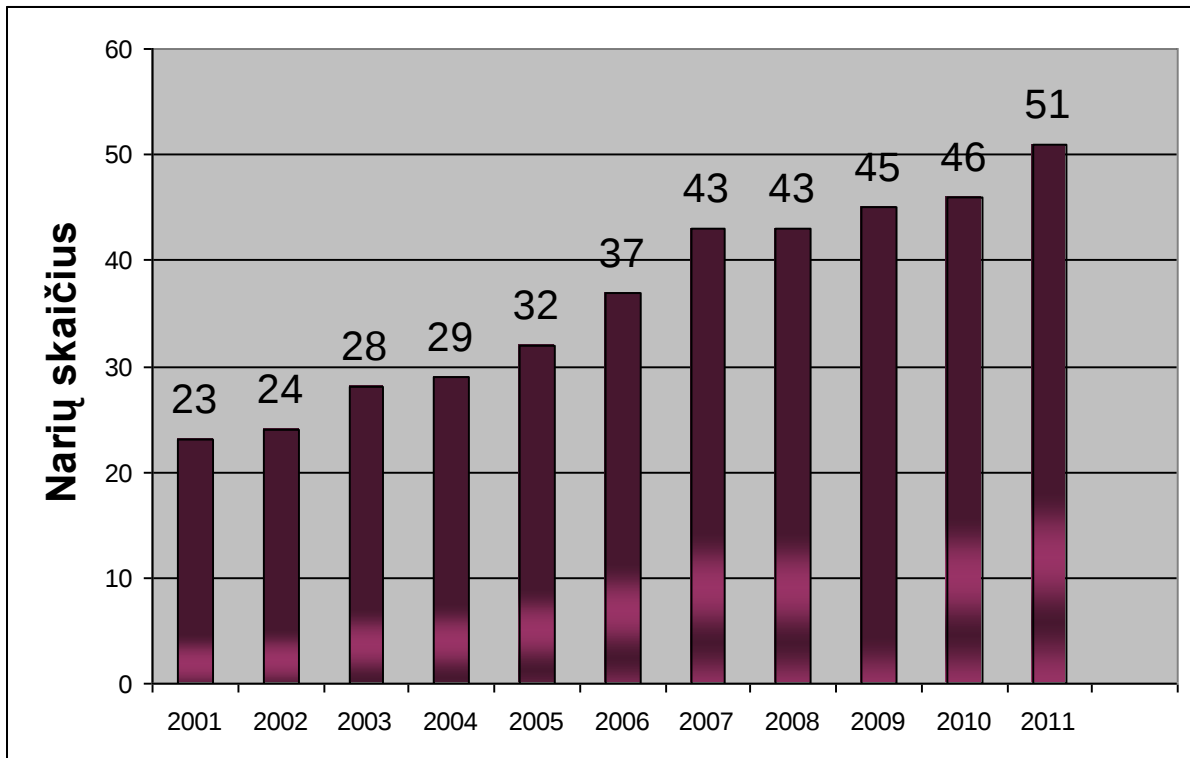
LIETUVOS MOKSLINIŲ BIBLIOTEKŲ ASOCIACIJOS (LMBA) 2011 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. Įvadas	1
2. Struktūrinių fondų projektai	3
2.1. Projektas „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“	3
2.1.1. Projektas eMoDB.LT – bendroji dalis	3
2.1.2. Projekto eMoDB.LT mokymai	5
2.1.3. Projekto eMoDB.LT viešinimas	5
2.2. Projektas „Duomenų bazė Lituaniaistika“	5
2.3. Projektas „LiBiTOP: Lietuvos bibliotekų tinklo optimizavimo galimybių studija“	7
3. Duomenų bazių prenumerata	8
3.1. Lėšos duomenų bazėms.....	8
3.2. Duomenų bazių prenumerata vykdant Kultūros ministerijos projektą.....	9
3.3. Duomenų bazių prenumerata iš projekto eMoDB.LT biudžeto	10
3.4. Duomenų bazių prenumerata iš bibliotekų lėšų	11
3.5. Duomenų bazių prenumeratos apibendrinimas	11
4. Duomenų bazių testavimas.....	12
5. LMBA renginiai ir kita veikla	14
5.1. Duomenų bazių pristatymai ir susitikimai su leidėjais.....	14
5.2. Asociacijos renginiai	16
5.3. Veikla skirta atvirajai prieigai propaguoti.....	17
5.4. Renginiai ir kita veikla, skirta autorių teisių apsaugai propaguoti	18
5.5. Veikla, skirta atvirojo kodo programoms propaguoti	19
5.6. Renginiai ir kita veikla skirti viešosioms bibliotekoms	20
6. Tarptautinė veikla.....	20
6.1. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EIFL.....	20
6.2. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EBLIDA	22
6.3. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje LIBER.....	22
6.4. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje ICOLC	23
6.5. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje IFLA	23
6.6. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje SPARC Europe	23
7. LMBA viešinimas ir kvalifikacijos kėlimas.....	24
2012-ųjų metų planai.....	26
Dėkojame	26

1. Įvadas

2001 metų gruodžio mėn. LMBA įsteigė 23 institucijos-steigėjos. Kaip ir ankstesniais metais, LMBA narių skaičius kito. 2011 m. pradžioje turėjome 46 narius, į 2012-tuosius įžengėme savo gretose turėdami 51 narį (1 pav.). Jų sąrašas pateikiamas LMBA interneto svetainėje <http://www.lmba.lt/> (skiltyje apie LMBA) ir atnaujinamas, jei mūsų institucijose vyksta struktūriniai pokyčiai ar pasikeičia organizacijų pavadinimai.

Šiuo metu planuojama aukštojo mokslo reforma, todėl pokyčių mūsų organizacijos sąraše gali būti ir toliau. Tikimės, kad jie netrukdys įgyvendinti LMBA planų.

1 pav. LMBA narių skaičius 2001 – 2011 m.

2011-aisiais LMBA dirbo 11 darbuotojų (8 dirbo nepilną darbo dieną ir ne visus metus):

1. Projekto vadovė Emilija Banionytė;
2. Projekto vadybininkė – Dalia Budrienė;
3. Projekto teisininkas – Valdas Kavaliauskas;
4. Projekto finansininkė – Genovaitė Šablauskienė;
5. Projekto mokymų vadovė – Rima Klusovskienė (nebedirbo nuo 2011-02-28);
6. Projekto duomenų bazių specialistė, LMBA administracijos vadovė – Aušra Vaškevičienė;
7. Projekto duomenų bazių specialistės asistentė – Jevgenija Ševcova;
8. Projekto vertėja – Džemilija Stogienė;
9. Projekto IT specialistas Dainius Bružė;
10. Viešųjų pirkimų vadovas Vaidas Kurmelis (nuo 2011-02-21);
11. Buhalterė Danutė Peslekienė.

LMBA pirmininkės pareigas E. Banionytė eina visuomeniniais pagrindais. Kaip ir kiekvienais metais visuomeniniais pagrindais daug talkino Tarybos ir Revizijos komisijos nariai, talkininkai iš bibliotekų.

Ataskaitiniais 2011 m. įvyko:

- 2 LMBA visuotiniai susirinkimai (Lietuvos aklyjų bibliotekoje ir Vytauto Didžiojo universitete);
- 13 LMBA tarybos posėdžių. Du posėdžiai vyko Vilniuje, LMBA būstinėje, o 11 – virtualių, kuomet Taryba posėdžiavo elektroniniu paštu, nes Tarybos nariai yra iš 3 Lietuvos miestų: Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos.

2. Struktūrinių fondų projektai

2011 metais LMBA dalyvavo 3-se struktūrinių fondų projektuose – vieno – *eMoDB.LT* projekto esame vykdytojai, o dviejų – *Duomenų bazė Lituanistika* ir *LiBiTOP* – partneriai.

2.1. Projektas „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“

2.1.1. Projektas eMoDB.LT – bendroji dalis

2009 metų liepos 21 d. tarp Švietimo ir mokslo ministerijos, Europos socialinio fondo agentūros ir LMBA buvo pasirašyta sutartis dėl „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ (toliau – Projektas arba eMoDB.LT) projekto įgyvendinimo. Projekto, kurio biudžetas 30 mln. Lt, trukmė yra 3 metai (nuo 2009-07-21 iki 2012-07-21). 2012-ais metais Projektas baigiasi, todėl norėtume apibendrinti atliktus darbus.

Iki 2011 m. pabaigos atlikti šie projekto darbai:

- Atliktas mokslininkų ir kitų tyrėjų naudojimosi elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais ugdymo poreikio apimtį ir sudėties mokslinis tyrimas. Tyrimas publikuotas LMBA interneto svetainėje adresu <http://www.lmba.lt/sites/default/files/tyrimas.pdf>.
- Parengti 10 naudojimosi elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais mokymo modulių. Jų turinys pateiktas el. knygoje ir publikuotas LMBA interneto svetainėje adresu <http://www.lmba.lt/node/8177>.
- Pagal projektą turėjome apmokyti 750 mokslininkų ir kitų tyrėjų, 250 studentų kompetencijas naudotis elektroniniais mokslo informacijos šaltiniais bei 60 bibliotekininkų-duomenų bazių administratorių kompetencijas konsultuoti apie naudojimąsi duomenų bazėmis. Apmokyti 760 mokslininkų ir kitų tyrėjų, 286 studentai, 84 bibliotekininkai (iš viso 1 130 žmonių).
- Iš planuotų užprenumeruoti 60 elektroninių mokslo duomenų bazių ir įsigyti 5 elektroninius archyvus iki 2011 m. pabaigos užprenumeravome 62 duomenų bases ir įsigijome 5 archyvus. Duomenų bazių prenumeratos rodiklis viršytas dėl pasikeitusio duomenų bazių skaičiaus nedalomame pakete.
- Įsigyta bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo įrankio licencija (*RefWorks*) bei programinės įrangos nuotolinei prieigai prie duomenų bazių turinio (*EZProxy*) licencija.

Kiti 2011 m. nuveikti darbai:

- Atsižvelgę į pasikeitusį viešųjų pirkimų įstatymą, atnaujinome duomenų bazių viešųjų pirkimų dokumentų šablonus lietuvių ir anglų kalbomis.
- Rašėme raštus ir dalyvavome susitikimuose su ESFA bei Švietimo ir mokslo ministerija sprendžiant projekto įgyvendinimo bei jo pratęsimo klausimus, atnaujinome Projekto pirkimo planą.
- Suderinome su Agentūra 4 pirkimų technines sąlygas: 1 duomenų basei, 1 el. archyvui, bibliografinio nuorodų ir straipsnių tvarkymo įrankiui bei programinės

įrangos nuotolinei prieigai prie duomenų bazių turinio. Kaip ir ankstesniais metais, šis darbas vyko sklandžiai, Agentūra gana greitai atlikdavo savo darbą ir pritarė visoms mūsų parengtoms techninėms sąlygoms, konsultuodavo sprendžiant problemas.

- Paskelbėme 5 viešuosius pirkimus:
 - 2 – duomenų bazių ir archyvų pirkimui. Vienas pirkimas buvo elektroninis;
 - 2 pirkimus – bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo įrankio licencijai įsigyti (elektroninis pirkimas, vienas iš jų neįvyko, nes tiekėjai nesugebėjo pateikti pasiūlymo netgi pratęsus terminą ir tiksliai juos informavus, kokių dokumentų trūksta);
 - 1 pirkimą – programinės įrangos nuotolinei prieigai prie duomenų bazių turinio licencijai įsigyti.
- Sudarėme 10 sutarčių su užsienio tiekėjais: 4 – dėl duomenų bazių prenumeratos ir 2 sutartis dėl archyvų įsigijimo, likusias 2 – dėl programinės įrangos ir bibliografinio įrankio. Visos sutartys buvo sudarytos laikotarpiui iki projekto pabaigos 2012 m. liepos 21 d. Kai kurių sutarčių viešieji pirkimai buvo pradėti dar 2010 metais.
- Rūpinomės prieiga prie duomenų bazių, statistikos rinkimu ir kt. darbais.

Per metus projekto etatų struktūra nepasikeitė. Tačiau 2011-02-28 buvo nutraukta sutartis su Projekto mokymų vadove Rima Klusovskiene, nes baigėsi mokymų veikla.

Svarbu – projekte sutaupyta 3 015 933,87 Lt. Nors planuota šias lėšas panaudoti Science Direct archyvui įsigyti, dėl jų panaudojimo dar vyksta derybos su ŠMM ir LMT.

2011 m. spalio 28 d. vyko planinė Projekto patikra LMBA būstinėje. Jos metu tikrinti viešųjų pirkimų, finansiniai ir kiti projekto vykdymo dokumentai. Patikra užtruko visą dieną, buvo surašytas 14 lapų aktas, kuriame įvardinta, kad „neatitikimų nebuvo rasta“.

2011 m. lapkričio 28 dieną įvyko susitikimas su Lietuvos mokslų taryba ir *Elsevier* leidėjų atstovais, kuriame aptarinėjome duomenų bazės *Science Direct* kainas kitam Projekto etapui.

PROBLEMOS tos pačios, kaip ir pernai.

1. Lėšų trūkumas valiutų kurso svyravimui padengti. Nors pernai iš dalies pavyko suvaldyti valiutų kurso įtaką, nuostolis nebuvo toks didelis kaip 2009-2010 m. (todėl, kad turime apyvartinių lėšų ir daugelį JAV doleriais ar svarais sterlingais išrašytas sąskaitas apmokame tik gavę, nebelaukiame lėšų kompensavimo, kuris neišvengiamai vėluoja). Baigus apmokėti visas sudarytų sutarčių sąskaitas, bus paskaičiuotas valiutos kurso kompensavimo modelis. Reikės kompensuoti apie 15 tūkst. Lt.
2. Užsitęsiosios derybos su kai kuriais leidėjais dėl viešųjų pirkimų procedūrų ir licencinių sutarčių pasirašymo.
3. Sudėtingi, leidėjams nesuprantami viešieji pirkimai, ypač elektroniniai.

Kaip informavome LMBA visuotiniame susirinkime 2011 12 08, ruošiamo paraiška antrajam Projekto eMoDB.LT-2 etapui. Tą darbą dirbo visi mūsų nariai, nes visą 2011 m. rudenį vykdėme bibliotekų apklausą, analizavome duomenų bazių panaudos statistiką, derinome prenumeratorių sąrašus.

2.1.2. Projekto eMoDB.LT mokymai

2011 metais buvo baigti Projekto mokymai – sausio – vasario mėn. buvo apmokyti tik 58 žmonės iš 1 130 dalyvavusių mokymuose. Už mokymus apibendrinta informacija buvo pateikta su 2010 m. ataskaita, todėl šiais metais jos nepateikiame.

Visa mokymams parengta medžiaga (tekstas, pateiktys ir praktinės užduotys) yra laisvai prieinami internete ir visi norintys gali šia medžiaga naudotis.

2.1.3. Projekto eMoDB.LT viešinimas

Vilniaus knygų mugės metu (2011-02-17) vyko projekto „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ prenumeruojamų duomenų bazių viešinimas. Bendradarbiaudami su Lietuvos mokslo periodikos asociacija jų stende eksponavome Projekto viešinimo plakata. Taip pat buvo organizuotas seminaras *Elektroniniai mokslo leidiniai: ar mokame jais naudotis?* Seminaro metu buvo pateikiama informacija apie duomenų bazių prenumeratą, vykdytus mokymus ir mokymo medžiagą. Pranešimus skaitė LMBA darbuotojai.

Projektas bei jo vykdymo metu atliktų darbų rezultatai taip pat buvo viešinami pranešimuose, kurie buvo skaityti:

- 32-joje IATUL konferencijoje Varšuvoje (G. Tautkevičienė, G. Duobinienė, E. Banionytė, A. Vaškevičienė);
- EIFL generalinėje asamblėjoje Minske (A. Vaškevičienė);
- IX Baltijos bibliotekininkų kongrese Trakuose *Skaitymas skaitmeniniame amžiuje: naujos partnerystės ir paslaugos (Reading in the Digital Age: New Partnerships and Services)* (A. Vaškevičienė, E. Banionytė).
- LMBA dešimtmečiui skirtoje konferencijoje *Bibliotekos – mokslui, studijoms, visuomenei* (E. Banionytė, A. Vaškevičienė);
- LVU konferencijoje *Aukštasis mokslas : IKT diegimo projektai* Kaune (G. Tautkevičienė, E. Banionytė, A. Vaškevičienė).

Prie projekto viešinimo prisideda ir LMBA bibliotekos, skelbdamos informaciją apie prenumeruojamas duomenų bazes savo interneto svetainėse ar kituose šaltiniuose.

2.2. Projektas „Duomenų bazė Lituanistika“

Europos socialinio fondo agentūra ir Lietuvos mokslo taryba 2011 m. rugpjūčio 25 d. pasirašė tęstinio projekto Duomenų bazė *Lituanistika* (projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-02-V-02-003) finansavimo ir administravimo sutartį. Projektas vykdomas pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos prioriteto VP1-3 „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę VP1-3.1-ŠMM-02-V „Mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas (mokslo

duomenų bazės, el. dokumentai)“. Projekto trukmė nuo 2011 m. rugpjūčio 25 d. iki 2014 m. rugpjūčio 25 d.

Projekto partneriai – Lietuvos akademinių bibliotekų direktorių asociacija (LABA) ir Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija (LMBA).

Pagrindinis testinio projekto tikslas – tarptautinės mokslinės duomenų bazės Lituanistika (toliau – DB), kaupiančios ir skleidžiančios patikrintą, kokybišką informaciją apie Lietuvoje ir pasaulyje atliekamus lituanistinius mokslinius tyrimus, plėtotė.

Pagrindiniai projekto uždaviniai:

- 1) sukaupiti mokslinę informaciją lituanistikos tema, užtikrinant į DB patenkančių veikalų mokslinę kokybę;
- 2) užtikrinti duomenų apie lituanistikos tyrimus išsamumą, integralumą, tarptautiškumą, viso teksto dokumentų sukaupimą ir kitus kriterijus, lemiančius DB kokybę;
- 3) užtikrinti DB integraciją į tarptautinę mokslinės informacijos el. erdvę;
- 4) užtikrinti DB ir lituanistikos kaip pasaulio žinijos dalies sklaidą;
- 5) išsiaiškinti humanitarinių ir socialinių mokslų (toliau – HSM) vartotojų bendrųjų informacinių bei DB plėtos ir teikiamų paslaugų vartotojams poreikius;
- 6) ugdyti HSM tyrėjų ir studentų el. informacijos valdymo kompetencijas;
- 7) sukurti citavimo indeksą, leidžiantį taikyti bibliometrinius metodus, vertinant lituanistikos publikacijų ir jų citavimo indeksų tarpusavio sąryšius, citavimo struktūrą;
- 8) užtikrinti DB legalumą, tęstinumą.

Pagrindinės projekto veiklos:

- 1) Lituanistikos veikalų paieška, archyvavimas, įrašų parengimas veikalams, dvikalbių santraukų veikalams rengimas, prieigos prie bibliografinės informacijos ir reikšmingiausių viso teksto veikalų užtikrinimas;
- 2) publikacijų ekspertinis vertinimas;
- 3) duomenų perdavimas kitoms DB, patirties mainai su užsienio ekspertais;
- 4) Lituanistikos portalas su šiuolaikiniais mokslinės komunikacijos įrankiais sukūrimas;
- 5) HSM vartotojų poreikių tyrimas;
- 6) informacinio raštingumo mokymai tyrėjams ir studentams (LMBA veikla);**
- 7) DB palaikymas, licencijavimas, programinės įrangos tobulinimas;
- 8) DB įteisinimo dokumentų parengimas;
- 9) projekto viešinimas.

Pagrindiniai rodikliai: DB duomenys ir dokumentai: 20000 el. dokumentų;

Publikacijų santraukų rengimas, vertimas ir redagavimas: 14000 santraukų;

Publikacijų ekspertinis vertinimas: 15000 publikacijų;

Mokymai tyrėjams ir studentams: 250 tyrėjų ir 160 studentų.

Daugiau apie projektą www.minfolit.lt

LMBA šiame projekte vykdys informacinio raštingumo mokymus tyrėjams ir studentams, kurie numatyti 2013 m. birželio – 2014 m. sausio mėnesiais.

2.3. Projektas „LiBiTOP: Lietuvos bibliotekų tinklo optimizavimo galimybių studija“

2011 m. gruodžio 28 d. Lietuvos akademinių bibliotekų direktorių asociacija pasirašė sutartį su Europos socialinio fondo agentūra dėl projekto „LiBiTOP: Lietuvos bibliotekų tinklo optimizavimo galimybių studija“ įgyvendinimo. Projektas vykdomas pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos prioriteto VP1-3 „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę VP1-3.2-ŠMM-02-V „Žinių apie mokslą ir technologijas gilinimas ir sklaida tarp mokinių ir jaunimo bei lyčių lygybės moksle skatinimas“. Projekto įgyvendinimo laikotarpis 2012-2014 metai.

Igyvendindant projektą LiBiTOP siekiama parengti strateginio planavimo priemones, kurios padėtų bibliotekų vadovams ir jų veiklą kuruojančioms valdžios institucijoms priimti sprendimus dėl bibliotekų ateities plėtros galimybių ir perspektyvų. Projektas LiBiTOP sutelkia pagrindinį dėmesį į valstybinės reikšmės ir apskričių viešąsias bibliotekas. Projekto metu numatyta atlikti kelis Lietuvos valstybinės reikšmės ir apskričių viešųjų bibliotekų tyrimus:

- Išanalizuoti šių bibliotekų plėtros tendencijas ir veiksnius.
- Atlikti tiriamų bibliotekų ateities plėtros scenarijų tyrimą.
- Išanalizuoti bibliotekų strategijas, kiekybinius ir kokybinius veiklos rodiklius.
- Parengti valstybinės reikšmės ir apskričių viešųjų bibliotekų paskirties, funkcijų, paslaugų ir valdymo plėtros galimybių studiją.

Sprendžiant bibliotekų strateginės plėtros klausimus pirmą kartą Lietuvos bibliotekininkystės istorijoje taikomas scenarijų planavimo metodas. Tai netradicinė strateginio planavimo priemonė, kuri padeda įvertinti ir apsvarstyti įvairias bibliotekų ateities raidos galimybes įskaitant netikėtas plėtros išvalgas. Projekte ateities išvalgų kūrimui bus pasitelkiamos ne tik bibliotekininkystės, bet ir kitų sričių specialistų kompetencijos.

Informacija apie projektą skelbiama LiBiTOP tinklaraštyje <http://libitop.blogspot.com/>

LMBA šiame projekte atliks projekto viešinimo veiklas ir rekomenduos užsienio konsultantus.

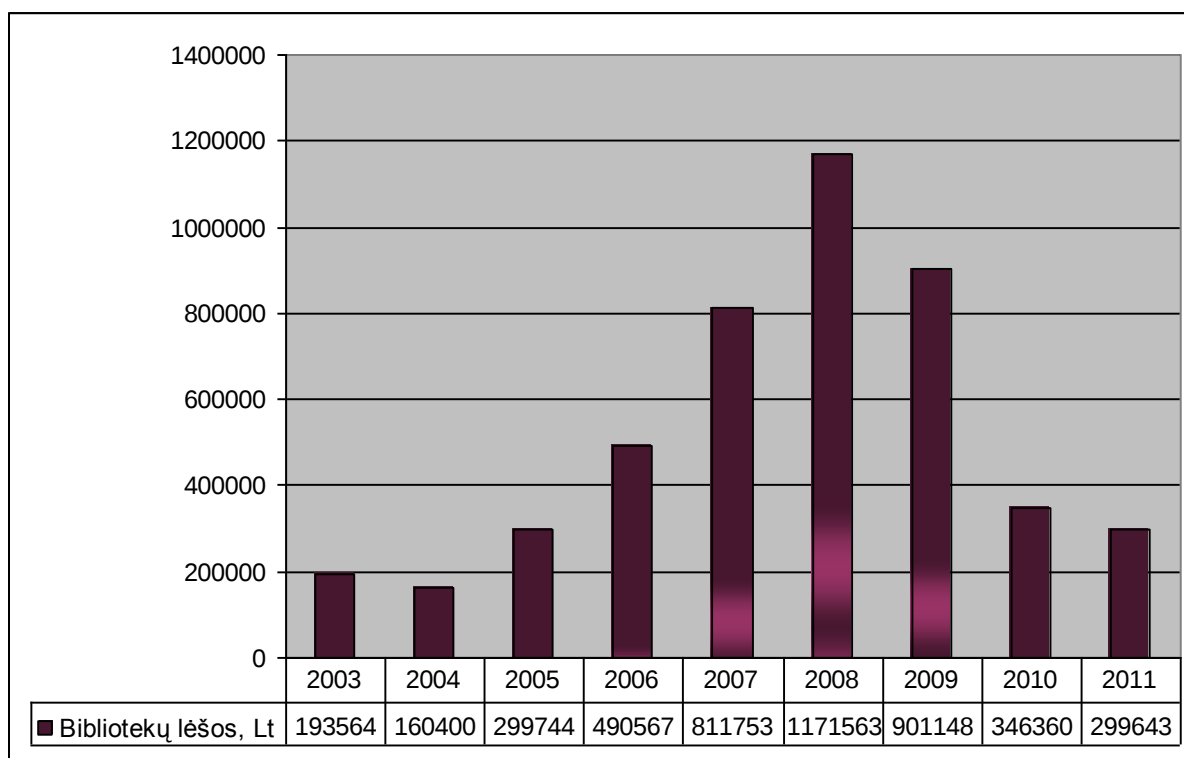
3. Duomenų bazių prenumerata

3.1. Lėšos duomenų bazėms

2009-iais metais, pradėjus vykdyti SF projektą „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“, ŠMM nebeskyrė papildomų lėšų duomenų bazių prenumeratai. ŠMM indėlis, kaip LR biudžeto lėšos, jau buvo integruotos į SF projektą.

Kaip ir kasmet, 2011 metais su Kultūros ministerija pasirašėme *Duomenų bazių centralizuotos prenumeratos bibliotekoms finansavimo sutartį (dėl Oxford University press leidyklos duomenų bazių ORO, GAO ir GMO)*. Jos įgyvendinimui buvo skirta 301 600,00 Lt.

Iš bibliotekų, per LMBA prenumeravusių duomenų bases, pagal LMBA tarybos patvirtintus lėšų kompensavimo modelius per 2011 m. buvo surinkta 258 201,11 Lt duomenų bazių prenumeratai apmokėti. Siekiant kompensuoti Projekto eMoDB.LT netinkamas finansuoti išlaidas dėl valiutos kurso svyravimo, jas kompensavo DB prenumeruojančios bibliotekos – iš viso 41 441,71 Lt. Taigi iš viso 2011 m. bibliotekų lėšos, skirtos duomenų bazių prenumeratai, sudarė **299 642,82 Lt**. Bibliotekų 2003-2011 m. indėlis į duomenų bazių prenumeratą, tarpininkaujant LMBA, pavaizduotas grafike (2 pav.):

2 pav. Bibliotekų indėlis duomenų bazių prenumeratai 2003-2011 metais.

2009 – 2011 metais iš projekto eMoDB.LT biudžeto iš viso skirta daugiau kaip 23,5 mln. Lt duomenų bazių prenumeratai ir archyvų įsigijimui apmokėti. Tai dar nėra visos Projekto lėšos duomenų bazėms, nes už kai kurias duomenų bases, kaip numatyta sutartyse, bus mokama 2012 metais. Dėl pasisėkusių derybų su leidėjais ir valiutų kurso svyravimo pavyko sutaupyti

apie 3 mln. Lt (apie 10,05 proc. nuo Projekto biudžeto lėšų), dėl jų panaudojimo kreipėmės į Švietimo ir mokslo ministeriją, prašydami sutaupytas lėšas panaudoti įsigyjant duomenų bazės *Science Direct* archyvą.

3.2. Duomenų bazių prenumerata vykdant Kultūros ministerijos projektą

Su **Kultūros ministerija** (toliau – KM) 2011 m. kovo mėn. 30 d. buvo pasirašyta sutartis *Duomenų bazių centralizuotos prenumeratos bibliotekoms finansavimo sutartis*, pagal kurią gavome 301 600,00 Lt trijų *Oxford University Press* leidyklos duomenų bazių prenumeratai (1 lentelė).

1 lentelė. KM lėšos duomenų bazių prenumeratai 2011 m.

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Prenumeruojamos duomenų bazės pavadinimas</i>	<i>Skirta suma (Lt)</i>
1.	<i>Oxford University Press duomenų bazių Oxford Reference Online Premium Collection, Grove Art Online, Grove Music Online</i>	301 600,00 Lt
	IŠ VISO:	301 600,00 Lt

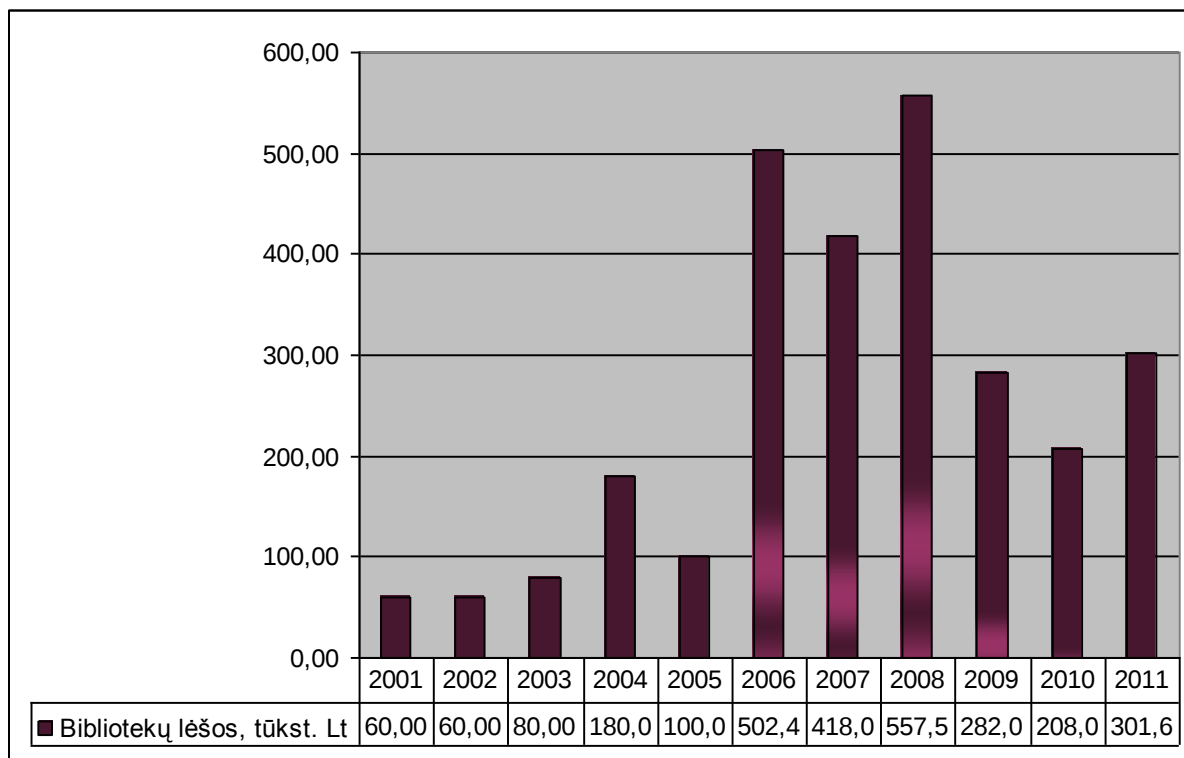
KM, skirdama lėšas išreiškė pageidavimą, kad būtų užtikrintas jau prenumeruojamų duomenų bazių tęstinumas ir būtų prenumeruojamos labiausiai viešosioms bibliotekoms reikalingos duomenų bazės. Tačiau galutinį jų paskirstymą tvirtino LMBA taryba (2011 11 03, protokolo Nr. 11/11). Vykdant viešuosius pirkimus paaiškėjo, kad duomenų bazių kaina bus gerokai didesnė, nei planuota. Surinkti apie 50 tūkst. litų iš bibliotekų būtų buvęs nelengvas (jei išvis įmanomas) uždavinys, todėl LMBA taryba nusprendė, kad iš duomenų bazės prenumeratorių sąrašo bus išbraukta 17 bibliotekų, kurios iš viso nesinaudoja joms prenumeruojamomis duomenų bazėmis arba jas naudoja labai mažai.

Kaip ir 2011 m., KM lėšas gavome laiku, todėl galėjome iš anksto suplanuoti derybas su leidėjais ir viešųjų pirkimų procedūras.

Dėl palankaus valiutų kurso mokant už *Oxford University Press* duomenų bazes *Oxford Reference Online Premium Collection, Grove Art Online* ir *Grove Music Online*, mums liko 496,00 Lt, kurie buvo grąžinti į KM biudžetą.

Kultūros ministerijai pateikėme ataskaitą už panaudotas lėšas. Šiais metais taip pat kreipėmės į Kultūros ministeriją, kad 2012 m. skirtų paramą užsienio duomenų bazių prenumeratai 2013 metams.

Palyginimui pateikiame Kultūros ministerijos skirtų lėšų 2001-2011 m. suvestinę (3 pav.).

3 pav. Kultūros ministerijos skirtos lėšos duomenų bazių prenumeratai 2001-2011 metais.

3.3. Duomenų bazių prenumerata iš projekto eMoDB.LT biudžeto

2011 metais buvo baigtos prenumeruoti projekte eMoDB.LT planuotos duomenų bazės (iš viso 62, 2011 m. baigta 4 duomenų bazių prenumerata – *OUP*, *IOP* papildomas žurnalas, *T&F*, *ACM DL*). Be to, kai kurios 2010 metų data pasirašytos licencinės sutartys buvo pabaigtos derinti tik 2011 metais. ESFA atiduoti dokumentai – mokėjimų prašymai. Kartu su mokėjimo prašymais teikdavome ir jau prenumeruojamų duomenų bazių sąskaitas. Keista, tačiau ne visi leidėjai jas laiku atsiųsdavo, kartais jas tekdavo „išmušinėti“. Reikia pastebėti, kad per visą projekto vykdymo laikotarpį nesame gavę nė vienos pagal Lietuvoje galiojančius įstatymus išrašytos sąskaitos. Kia kurių sąskaitų derinimai užtrūkavo kelis mėnesius (pvz. TR nuo 2011 m. lapkričio iki 2012 m. vasario).

Be duomenų bazių, 2011 metais baigėme įsigyti planuotus duomenų bazių archyvus. Norime priminti, kad iš projekto biudžeto yra nupirkti 5 archyvai:

- *Annual Reviews*;
- *Emerald Backfiles*;
- *IOP Publishing Archive collection 1874-1999*;
- *Science Classic*;
- *Springer LINK Archive*.

2011 metais užprenumeravome bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo įrankį (*RefWorks*) bei programinę įrangą (*EZProxy*), skirtą nuotolinei prieigai prie duomenų bazių akademiniuose institucijose, kuriose naudojamas ALEPH. Šie produktai iki projekto praktiškai nebuvo naudojami mūsų šalies bibliotekose. Nors turėjome sunkumų juos diegiant, tikimės

kad jų naudojimo pradžia padarys teigiamą impulsą siekiant užtikrinti geresnį prenumeruojamo turinio naudojimą ir jo tvarkymą.

3.4. Duomenų bazių prenumerata iš bibliotekų lėšų

2011 metais iš bibliotekų komplektavimo lėšų buvo užprenumeruotos šios duomenų bazės:

- El. žurnalų duomenų bazė *Cambridge Journals Online* (nuo 2011 03 31 iki 2012 12 31), 4 prenumeratoriai;
- El. knygų duomenų bazė *Ebrary* (nuo 2012 01 01 iki 2012 12 31), 4 prenumeratoriai;
- El. knygų duomenų bazė *eBooks on EBSCOhost* (nuo 2012 03 01 iki 2013 02 28), 10 prenumeratorių;
- *Institute of Physics Publishing (IOP)* papildomo žurnalo *The Astrophysical Journal* [APJs] su priedais *The Astrophysical Journal Supplement Series* įskaitant ir *The Astrophysical Journals Letters*) (nuo 2011 03 28 iki 2011 12 31), 1 prenumeratorių VU, jam išimtis padaryta dėl projekto eMoDB.LT turinio testavimo užtikrinimo.

Už išvardytų duomenų bazių prenumeratą bibliotekos susimokėjo pačios. LMBA, jei turi apyvartinių lėšų, sudaro lanksčias mokėjimo sąlygas, t.y. visiems duomenų bazių tiekėjams už prenumeratą sumokama laiku, tačiau bibliotekoms, turinčioms finansinių problemų metų pabaigoje, atidedame mokėjimą kitiems metams, jei taip joms parankiau. tačiau tokie „atidėjimai“ ar mūsų susitarimai su bibliotekomis turi būti vykdomi, nes metų pabaigoje lėšas skaičiuoja visi – ne tik bibliotekos, bet ir LMBA. Čia turiu omenyje negražų atvejį su VGTU, kuomet pažadėję sumokėti už el. knygas 2011 m., jie staiga persigalvojo. O jei taip būtų padariusi dar viena biblioteka? O jei mes nebūtume turėję pakankamai apyvartinių lėšų jau gautai sąskaitai apmokėti?

3.5. Duomenų bazių prenumeratos apibendrinimas

2011 metais LMBA bibliotekose buvo prenumeruojamos 67 duomenų bazės, kuriose buvo:

- 35 471 visatekstis periodinis leidinys, iš to skaičiaus apie 16 tūkst. el. žurnalų, turinčių ISI svorio koeficientą;
- 94 715 viso teksto el. knygų;
- Per projektą eMoDB.LT įsigytuose archyvuose yra 1 316 el. žurnalų, iš kurių 801 turi ISI svorio koeficientą.

Leidinių skaičių duomenų bazėse kasmet susistemindavome ir pateikdavome bibliotekoms pasinaudoję Nacionalinės bibliotekos prenumeruojama duomenų baze *Ulrich's with Ulrich's Serials*. Labai gaila, bet Nacionalinė biblioteka nepratęsė šios duomenų bazės prenumeratos 2012 m., o ji labai reikalinga duomenų bazių analizei, todėl reikės ieškoti galimybės ją užprenumeruoti už LMBA lėšas.

Pasirašant su leidėjais sutartį visada reikalaujame, kad mums siųstų naudojimo statistiką arba turėtume prieigą prie administravimo modulio. Visą statistinę informaciją, kurią gauname iš leidėjų, persiunčiame bazę prenumeruojančioms bibliotekoms. Taip pat bibliotekas-prenumeratores informuojame apie prieigą prie duomenų bazių administravimo modulių ir joms suteiktus slaptažodžius, jei tokia galimybė yra.

Dažniausiai leidėjai neleidžia viešai skelbti statistinių duomenų, todėl negalime jų pateikti savo svetainėje. Tai tikimės padaryti kai pradėsime naudoti LMBA interneto svetainę su uždara sritimi tik LMBA nariams. Šiuo metu ji testuojama su kai kuriomis bibliotekomis.

Siūlome bibliotekoms labai rimtai analizuoti panaudą ir daryti išvadas. Pastebėjus kokius nors mūsų pateiktos statistikos netikslumus, prašome mus operatyviai informuoti.

Iš per LMBA prenumeruojamų duomenų bazių bibliotekos iš viso atsisiuntė daugiau kaip 1,6 mln. viso teksto straipsnių. Priedas prie ataskaitos – duomenų bazių naudojimo statistika už 2011 m. (kopijuota viso teksto straipsnių).

PROBLEMOS

Dauguma problemų tos pačios, kaip ir pernai:

- Nuolat gauname informaciją iš bibliotekų-prenumeratorių, kad pasikeitė jų kompiuterių tinklo IP adresai, neveikia prieiga prie bazės, pasikeitė darbuotojai ir naujieji neturi informacijos apie prenumeratą, duomenų bazių administravimą ir pan.
- Vis dar yra bibliotekų, kuriose yra labai žema duomenų bazių panauda. Tai bibliotekos pajuto priimant sprendimus dėl duomenų bazių prenumeratos antrajam projekto eMoDB.LT etapui.
- Bibliotekos nuolat turi problemų su prieiga. Pradėjus nagrinėti, paaiškėja, kad dažniausiai tai pačių bibliotekų tinklo problemos.
- Ne visos bibliotekos naudoja duomenų bazių administravimo slaptažodžiais, juos pamiršta, dažnai kyla problemų administruojant duomenų bases.
- Yra duomenų bazių, kuriose bibliotekos pačios atsirinko papildomus žurnalus ir nė karto jų net nepasižiūrėjo.

Visas šias problemas, pati arba padedant leidėjams sprendžia LMBA duomenų bazių administratorė Jevgenija Ševcova. Daugėjant prenumeruojamų duomenų bazių, naujai į LMBA veiklą įsiliesusių institucijų, daugėja ir problemų, todėl stengiamės užtikrinti ne tik centralizuotos prenumeratos paslaugas, bet ir kvalifikuotą pagalbą kasdien naudojant duomenų bases. Be to, mūsų specialistai teikia pagalbą ne tik 51 LMBA nariui, bet dar ir 60-čiai viešųjų bibliotekų, kuriose nėra tokio lygio specialistų, kaip mokslinėse bibliotekose ir su jomis turime daugiau problemų.

Vis dar yra problemų dėl prenumeruojamų duomenų bazių viešinimo. LMBA neturi didelės įtakos atskirų savo institucijų vartotojams, todėl nuolat primename bibliotekoms, kad jos pačios ieškotų naujų formų duomenų bazėms reklamuoti. Kai kurie mūsų nariai turi įdomios patirties. Siūlome apsilankyti ne tik kaimyninių institucijų tinklalapiuose, bet ir pačiose bibliotekose, pasikalbėti su kolegomis ir pasidalinti praktine patirtimi.

Nuo 2009 m. rugsėjo mėn. įsigaliojo reikalavimas, kad 50 proc. visų viešųjų pirkimų turi būti vykdoma per Viešųjų pirkimų portalą elektroniniu būdu. Tai dar labiau apsunkina pirkimo procedūras, ypač dirbant su užsienio tiekėjais. Pavyzdžiui, duomenų bazės *ACM Digital Library* techninės sąlygos patvirtintos 2010 m. kovo mėn., tačiau tik 2011 04 29 pasirašyta licencija. Yra sunkumų ir perkant centralizuotai per viešųjų pirkimų sistemą.

4. Duomenų bazių testavimas

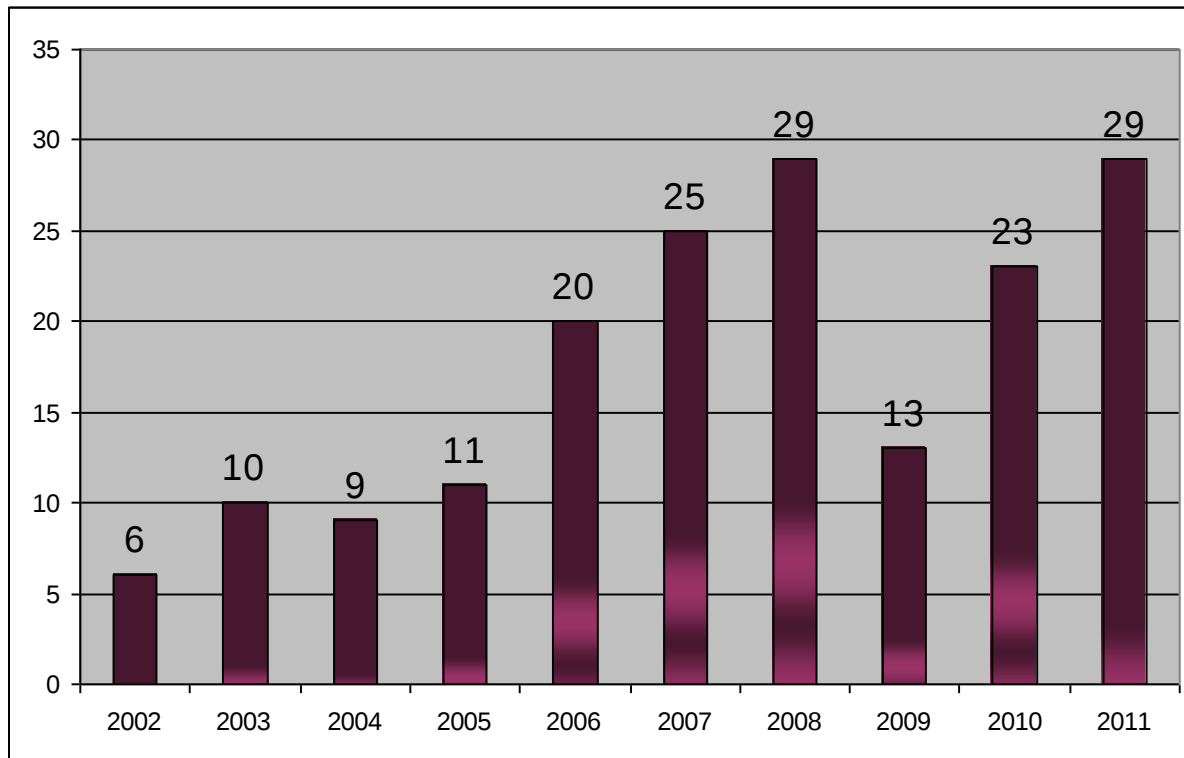
2011 m. buvo organizuoti 29 duomenų bazių testavimai. Kai kurias duomenų bases testavo visos bibliotekos, kai kurias – tik testavimo pageidavusios. Kai kurių duomenų bazių leidėjai

ne visada siūlo testavimą visiems LMBA nariams. Informacija apie testavimus visada skelbiama el. pašto forumu ir LMBA interneto svetainėje. 2011 metų testavimų sąrašas:

1. *Abstracts in Social Gerontology* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.
2. *Art&Architecture Source* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-11-04 iki 2011-12-31.
3. *Audiobook Collection* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-10-28 iki 2011-11-25.
4. *BioOne*. Testavimo laikotarpis 33 LMBA bibliotekoms – nuo 2011-02-07 iki 2011-03-11.
5. *Criminal Justice Abstracts* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.
6. *Criminal Justice Abstracts with Full Text*. Prieiga prie duomenų bazės suteikta visoms LMBA bibliotekoms nuo 2011 vasario 18 d. iki balandžio 21 d.
7. *Datamonitor360*. Testavimo laikotarpis 18 LMBA bibliotekų – nuo 2011-02-07 iki 2011-02-21.
8. *English Language Learner Reference Center* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-11-04 iki 2011-12-31.
9. *eHRAF World Archaeology*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-23 iki 2011-05-31.
10. *eHRAF World Cultures*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-23 iki 2011-05-31.
11. *EndNote Web*. Testavimo laikotarpis – nuo 2010-06-18 iki 2011-06-18.
12. *Entrepreneurial Studies Source* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-11-04 iki 2011-12-31.
13. *Family Studies Abstracts* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.
14. *HEPSEU Database*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-09-22 iki 2011-10-06.
15. *IOS Press*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-10-27 iki 2011-12-31.
16. *Integrum*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-03-01 iki 2011-04-11.
17. *IVIS Universal Databases*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-04-01 iki 2011-04-30.
18. *National Criminal Justice Reference Service Abstracts Database* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.
19. *Oxford Handbooks Online*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-05-04 d. iki 2011-07-03.
20. *Preview eBooks on EBSCOhost*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-04-22 iki 2011-06-30.
21. *Race Relations Abstracts* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.
22. *Science Translational Medicine*. Prieiga prie duomenų bazės buvo siūloma visoms LMBA bibliotekoms. Dėl prisijungimo sąlygų kiekviena testavimo pageidaujanti biblioteka turėjo susiderinti prieigą su tiekėju.
23. *Small Business Reference Center* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-11-04 iki 2011-12-31.
24. *Social Sciences Abstracts* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.
25. *STATRef*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-03-29 iki 2011-04-29.
26. *University Library Online*. Testavimo laikotarpis – nuo 2011-03-01 iki 2011-04-10.
27. *Urban Studies Abstracts* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.
28. *Violence & Abuse Abstracts* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-02-01 iki 2011-03-31.

29. *World Politics Review* (per EBSCOhost). Testavimo laikotarpis – nuo 2011-04-01 iki 2011 iki 05-31.

Palyginimui pateikiame testuotų duomenų bazių 2002-2011 m. suvestinę (4 pav.).

4 pav. Testuotų duomenų bazių skaičius 2002 – 2011 metais.

Kaip ir ankstesniais metais, dažniausiai testavimai vyksta pačių leidėjų iniciatyva. Kai kurie jų būna gana įkyrūs, kiti reikalauja pasirašyti įvairiausius susitarimus, kiti pateikti IP duomenis jų reikalaujama formata, kiti skambina kas kelias dienas ir teiraujasi kaip sekasi testavimas ir ar jau yra norinčių prenumeruoti bibliotekų. Su testavimais reikia nemažai dirbti, turėti kantrybės, todėl reikia labai gerai apsvarstyti kokias bazes verta testuoti, kada verta ir kam verta. Kita vertus, nepratestavus, negali žinoti produkto.

5. LMBA renginiai ir kita veikla

Viena iš labiausiai matomų LMBA veiklų – renginiai. Esame dėkingi toms bibliotekoms, kurios siūlo savo patalpas renginiams organizuoti, o tuo pačiu apsiima dalį organizacinių rūpesčių. Taigi, ši ataskaitos dalis ne tik apie LMBA, bet ir apie jūsų veiklą. Jūsų pagalba ypač reikalinga, be jūsų ši veikla būtų negalima.

5.1. Duomenų bazių pristatymai ir susitikimai su leidėjais

Jau įpratome, kad pas mus atvyksta duomenų bazių atstovai pristatyti savo produktą, paslaugų arba tiesiog susitikti su LMBA nariais. Iš viso per 2011 metus buvo suorganizuota 20 tokių renginių, kuriuose dalyvavo 1 146 dalyviai, iš jų 603 bibliotekininkai ir 543 mokslininkai bei

kiti specialistai. Jau tapo tradicija, kad tokie pristatymai vyksta ne vien tik sostinėje, bet ir Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ar Panevėžyje (2 lentelė).

Vienas populiariausių renginių buvo *An insider's guide to getting published in research journals*. Jis vyko Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose, iš viso jame dalyvavo 472 dalyviai. Rekordas buvo pasiektas Kaune, kai dėl gausaus dalyvių skaičiaus teko pakeisti renginio vietą – į renginį susirinko 270 dalyvių ir dauguma iš jų buvo mokslininkai, kuriuos šiaip jau labai sunku prisikviesti. Po šio renginio lektorius iš *Emerald* prisipažino, kad tokiai auditorijai paskaitos dar nebuvo skaitęs.

2 lentelė. 2011 metų duomenų bazių pristatymų ir susitikimų su leidėjais, pristatymų vartotojams suvestinė.

Renginio pavadinimas	Data	Miestas, vieta	Dalyvių skaičius	Iš jų bibliotekininkų	Iš jų DB vartotojų
1. <i>Elektroniniai mokslo leidiniai: ar mokame jais naudotis?</i> (Vilniaus knygų mugėje)	2011 02 17	Vilnius	120	60	60
2. <i>An insider's guide to getting published in research journals</i>	2011 03 21	Kaunas	270	27	243
3. <i>An insider's guide to getting published in research journals</i>	2011 03 22	Klaipėda	70	7	63
4. <i>An insider's guide to getting published in research journals</i>	2011 03 23	Šiauliai	42	4	38
5. <i>Database Training Workshop</i>	2011 03 22	Klaipėda	24	24	
6. <i>Database Training Workshop</i>	2011 03 23	Šiauliai	36	36	
7. <i>Database Training Workshop</i>	2011 03 24	Kaunas	32	32	
8. <i>An insider's guide to getting published in research journals</i>	2011 03 24	Kaunas	90	9	81
9. <i>RefWorks - The powerful online tool for bibliographic management and collaboration</i>	2011 03 31	Vilnius	30	20	10
10. <i>Elektroninės mokslo duomenų bazės Lietuvos vartotojams</i> (seminaras su praktiniais užsiėmimais VU žurnalistikos studentams)	2011 03 23	Vilnius	49	1	48
11. Duomenų bazių <i>eHRAF World Cultures</i> ir <i>eHRAF World Archaeology</i> pristatymas	2011 04 08	Internetu	10	10	
12. <i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 26	Vilnius	23	23	
13. <i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 26	Kaunas	38	38	
14. <i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 27	Panevėžys	34	34	
15. <i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 28	Šiauliai	56	56	
16. <i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 28	Klaipėda	37	37	
17. <i>EBSCO Publishing</i> seminarai bibliotekininkams	2011 10 17	Šiauliai	24	24	
18. <i>EBSCO Publishing</i> seminarai bibliotekininkams	2011 10 18	Klaipėda	46	46	
19. <i>EBSCO Publishing</i> seminarai bibliotekininkams	2011 10 19	Vilnius	69	69	
20. <i>EBSCO Publishing</i> seminarai bibliotekininkams	2011 10 24	Kaunas	46	46	
IŠ VISO:			1 146	603	543

Atvykę į Lietuvą leidėjai visuomet stengiasi pabendrauti su bibliotekų atstovais, susitikti su LMBA darbuotojais. Pavyzdžiui, susitikime su *ProQuest* atstovais kovo mėn. buvo aptartos perkamo bibliografinių nuorodų ir straipsnių tvarkymo įrankio techninė specifikacija ir Lietuvos viešųjų pirkimų ypatumai.

Ypač svarbus ir tuo pačiu ne itin malonus susitikimas vyko 2011-11-28, kai Lietuvos mokslo taryboje susitikome su *Elsevier* – duomenų bazės *Science Direct* – atstovais. Šis leidėjas net 2,19 karto padidino prenumeratos kainą sekančiam prenumeratos laikotarpiui, o derybose dėl prenumeratos stengiasi įtraukti ne tik mus, bet ir Švietimo ir mokslo ministerijos vadovus, moko juos kaip reikia dirbti ir kam Lietuva turi skirti prioritetus.

2011 m. spalio mėn. LMBA bibliotekų specialistai turėjo progą pabendrauti su leidėjais LMBA dešimtmečio konferencijos *Bibliotekos - mokslui, studijoms, visuomenei* metu, išgirsti jų pranešimus. Į konferenciją buvo atvykę šių leidėjų atstovai: *EBSCO Publishing* ir *EBSCO Information Services*, *Emerald*, *Institute of Physics Publishing*, *Elsevier*, *Wiley*, *Thomson Reuters*, *Sage*, *Euromonitor International* ir Lietuvos teisinės duomenų bazės *IFOLEX*. Praktika, kurios mes neprenumeruojame, atstovai iš UAB Lexnet. Labai gaila, bet turėjusi konferencijoje dalyvauti *Oxford University Press – Journals* atstovė paskutiniu momentu susirgo ir atvykti negalėjo, ją pakviesime į kitus mūsų renginius. Visi šie leidėjai parėmė mūsų konferenciją finansiškai. Paramą gavome ir iš *Springer* leidyklos, nors konferencijoje jie ir nedalyvavo.

Susitikimai su leidėjais taip pat vyko šiose tarptautinėse konferencijose ar renginiuose:

1. EIFL generalinės asamblėjos Minske metu 2011 m. birželio mėn.;
2. IFLA konferencijos San Chuane metu 2011 m. rugpjūčio mėn.;
3. ICOLC metinės konferencijos Stambule metu 2011 m. rugsėjo mėn.;
4. *Information Online* konferencijos Londone metu 2011 m. lapkričio mėn.

Susitikimuose vyko derybos dėl kainų, aptardavome prenumeratos klausimus, duomenų bazių administravimo problemas. Tokie asmeniniai kontaktai su leidyklų atstovais labai svarbūs – jų metu pavyksta daug greičiau išspręsti rūpimus klausimus, nei susirašinėjant laiškais ar kalbant per *skaiptą* ar telefonu. Ypač tai buvo svarbu 2011 metais, nes ruošėmės projekto eMoDB.LT antrajam etapui ir reikėjo sužinoti visų prenumeruojamų duomenų bazių kainas.

5.2. Asociacijos renginiai

Kiekvienais metais organizuojame LMBA narių visuotinius susirinkimus, kurių metu aptariame svarbiausius LMBA vadybos klausimus, pasidaliname patirtimi, tariamės dėl vykdomų projektų, planuojamų darbų. 2011 metais vyko 2 LMBA narių visuotiniai susirinkimai. Be visuotinių susirinkimų vienas iš svarbiausių renginių buvo konferencija *Bibliotekos – mokslui, studijoms, visuomenei*, skirta LMBA dešimtmečiui pažymėti. Jos dalyviai ne tik galėjo išgirsti įdomių pranešimų, bet ir pabendrauti su leidėjais, svečiais iš Rusijos ir Moldovos (3 lentelė).

3 lentelė. 2011 metų LMBA renginių, kuriuose buvo aptariami vadybos klausimai, suvestinė.

<i>Renginio pavadinimas</i>	<i>Data</i>	<i>Miestas</i>	<i>Dalyvių skaičius</i>	<i>Iš jų bibliotekininkų</i>	<i>Iš jų DB vartotojų</i>
LMBA narių visuotinis susirinkimas	2011 02 22	Vilnius	56	56	

Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos 10-mečiui skirta konferencija <i>Bibliotekos - mokslui, studijoms, visuomenei</i>	2011 10 21-22	Vilnius	130	100	30
LMBA narių visuotinis susirinkimas	2011 12 08	Kaunas	67	67	
IŠ VISO:			253	223	30

Be LMBA narių visuotinių susirinkimų 2011 m. vyko 13 LMBA tarybos posėdžių. Dalis sprendimų buvo priimta Tarybos nariams savo nuomonę pareiškiant el. paštu, dalis – susirinkus LMBA būstinėje.

2011 m. gegužės 25-27 dienomis Lietuvos bibliotekose lankėsi Gomelio (Baltarusija) bibliotekininkų delegacija. Prie šios viešnagės organizavimo ir vizito programos sudarymo daug prisidėjo LMBA pirmininkė E. Banionytė.

5.3. Veikla skirta atvirajai prieigai propaguoti

2011 metais LMBA aktyviai dirbo propagudama atvirąją prieigą. Vienas ryškiausių darbų – gauta EIFL konsorciumo parama projekto *Skatinkime atvirąją prieigą Lietuvoje* įgyvendinimui. Projekto laikotarpis – 2011 m. balandis – lapkritis. Įgyvendinant šį projektą buvo:

- Atliktas tyrimas *Lietuvos mokslo ir studijų institucijų mokslinės veiklos rezultatų viešinimo atvirosios prieigos žurnaluose ir institucinėse talpyklose studija* <http://www.lmba.lt/sites/default/files/OA_tyrimo%20ataskaita.pdf>.
- Organizuota konferencija *Atverkime mokslo žinias pasauliui* (2011-10-27).
- Sukurti trys reklaminiai filmukai ir jie patalpinti internete:
 - Kodėl svarbi atviroji prieiga? <<http://www.youtube.com/watch?v=hKgyVJ6DjXY>>
 - Kaip skatinti atvirąją prieigą? <<http://www.youtube.com/watch?v=vLQRiyPzu3w>>
 - Kas yra atviroji prieiga? <<http://www.youtube.com/watch?v=ZxvXPfo89wM>>

2011 metų LMBA renginių, skirtų atvirajai prieigai propaguoti, suvestinė pateikiama 4 lentelėje.

4 lentelė. 2011 metų LMBA renginių, skirtų atvirajai prieigai propaguoti, suvestinė.

Renginio pavadinimas	Data	Miestas	Dalyvių skaičius	Iš jų biblio- tekininkų	Iš jų DB vartotojų
<i>Atviroji prieiga: kaip Lietuvos mokslininkai gali būti labiau matomi, skaitomi ir cituojami?</i> (renginys Vilniaus knygų mugėje).	2011 02 17	Vilnius	80	40	40
Konferencija <i>Mokslometrijos darbo įrankiai: ką apie juos žinome ir kaip juos naudojame</i> (kartu su LMPA).	2011 04 29	Vilnius	120	50	70
Lietuvos mokslo periodikos asociacijos seminarai <i>Open Journal Systems</i> .	2011 gegužė – birželis	Vilnius Kaunas Šiauliai	135	5	130

Konferencija Lietuvos mokslo bendruomenei <i>Atverkime mokslo žinias pasauliui.</i>	2011 10 27	Vilnius	91	55	36
IŠ VISO:			426	150	276

Viešindami atvirąją prieigą daug bendradarbiaujame su Lietuvos mokslo periodikos asociacija (toliau – LMPA, <http://www.moksloperiodika.lt/>): deriname ir bendrai organizuojame renginius, projektus, diskutuojame aktualiais klausimais. Bendradarbiaujant su LMPA buvo parengtas projektas *Open Journal Systems – Lietuvos mokslo žurnalų plėtros galimybės*, kurį finansavo EIFL konsorciumas, o įgyvendino LMPA, o LMBA buvo projekto partneris. Projekto laikotarpis – 2011 m. balandis – gruodis.

Norime pasidžiaugti, kad šią veiklą – atvirosios prieigos propagandos iniciatyvas – puikiai koordinuoja mūsų šalies EIFL atvirosios prieigos koordinatore dr. Gintarė Tautkevičienė. Jos iniciatyva organizuojami visi su AP susiję renginiai per LMBA, ji nuolat skleidžia informaciją apie AP iniciatyvas, publikacijas, naujoves.

5.4. Renginiai ir kita veikla, skirta autorių teisių apsaugai propaguoti

2011 metais ne tik pasaulyje, bet ir Lietuvoje vyko nemažai su intelektinės nuosavybės apsauga ir bibliotekomis susijusių renginių. Mums svarbiausias buvo Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (ATGTĮ) kai kurių straipsnių pakeitimas ir papildymas. Nors šio įstatymo pakeitimų, kurie turėjo būti bibliotekoms palankūs, laukta net kelis metus, viskas staiga pasikeitė paskutinėse svarstymo stadijose IVPK ir Seimo komitetuose 2011 m. lapkričio – gruodžio mėn., kuomet VU prof. Vytautas Mizaras netikėtai pateikė itin bibliotekoms nepalankų siūlymą. Norėta pakeitimus priimti labai greitai, bet sukilo visuomenė, ne tik bibliotekos. Nors į svarstymus įsitraukė nemaža bibliotekinės bendruomenės dalis, 2011-12-21 priimtos ATGTĮ pataisos skaitmeninimui bibliotekose nėra palankios, pavyko atkovoti tik kiek geresnes sąlygas negalią turintiems žmonėms.

Kova dėl bibliotekoms taikytinų išimčių ir apribojimų vyksta ne tik Lietuvoje, bet ir Pasaulinėje intelektinės nuosavybės organizacijoje (PINO), kurioje šiems klausimams svarstyti 2011 m. lapkričio mėn. buvo skirtos net trys dienos – pirmą kartą istorijoje. Bibliotekas PINO atstovavo *IFLA*, *EIFL*, *Library Copyright Alliance* ir kt. organizacijos. Galutiniai sprendimai dar nepriimti, nes leidėjai visomis išgalėmis priešinasi bibliotekų siekiui gauti daugiau teisių, tačiau bibliotekų balsas jau girdimas.

Ypač daug žinių sudėtinguose autorių teisių labirintuose gaunu aš, dalyvaudama *IFLA Copyright and other Legal Matters (CLM)*, *EBLIDA EGIL* autorių teisių ekspertų grupėse, bei būdama *EIFL IP* koordinatore Lietuvai. Svarbiausia informacija visuomet pasidalinu su jumis.

Pasaulio ir Europos bibliotekų organizacijos jau keletą metų nagrinėja kūrinių našlaičių skaitmeninimo problemas ir niekaip neranda sprendimo. Tuo klausimu pernai kelis kartus konsultavausi su KM Autorių teisių skyriaus vedėja Nijole Matulevičiene (Lietuvos atstove PINO) ir jos kolegėmis, pristačiau joms EIFL parengtus bibliotekų reikalavimus, prašiau ginti bibliotekų interesus PINO.

Kūrinių našlaičių klausimas pradėtas plačiau svarstyti ir Lietuvoje.

2011 08 30 Lietuvos leidėjų asociacijos organizuotame seminare diskusijoje *Autorių teisių turėtojo paieškos ir identifikavimo sistemos poreikis skaitmeniniame amžiuje* ir tarptautinio ES projekto ARROW prezentacijoje Vilniuje dalyvavo E. Banionytė, A. Vaškevičienė ir kiti LMBA nariai.

2011 12 22 LR Kultūros ministerijos ir Ministro Pirmininko tarnybos organizuotame renginyje *Kūriniai našlaičiai. Kaip užtikrinti autorių teisių apsaugą* dalyvavo E. Banionytė, A. Vaškevičienė ir kiti LMBA nariai.

5 lentelė. Renginiai autorių teisių klausimais, kuriuos organizavo arba kuriuose dalyvavo LMBA atstovai

Renginio pavadinimas	Data	Miestas	Dalyvių skaičius	Iš jų biblio- tekininkų	Iš jų DB vartotojų
Seminaras <i>Autorių teisės ir bibliotekos: kas naujo ir įdomaus.</i>	2011 03 02	Utena	60	60	
Seminaras diskusija <i>Autorių teisių turėtojo paieško ir identifikavimo sistemos poreikis skaitmeniniame amžiuje</i> ir tarptautinio ES projekto ARROW prezentacija.	2011 08 30	Vilnius			
Kūriniai našlaičiai. Kaip užtikrinti autorių teisių apsaugą.	2011 12 22	Vilnius			
IŠ VISO:			60	60	0

Autorių teisės yra sudėtingos, Lietuvos bibliotekose nėra gerų teisininkų, gerai mokančių anglų kalbą, kurie galėtų aktyviai dalyvauti ginant vartotojus. Tiesa, autorių teises išmanančių teisininkų Lietuvoje yra, bet a) jie dirba ne bibliotekose; b) jie ne visuomet atstovauja vartotojų – t.y. bibliotekų interesus, o tai yra svarbiausia. Aš žinau nemažai, daug išmokau dalyvaudama tarptautinių organizacijų darbe, tačiau šioje srityje man trūksta teisinių žinių. Tačiau tomis žiniomis, kurias turiu, visuomet stengiuosi pasidalinti su kolegomis.

5.5. Veikla, skirta atvirojo kodo programoms propaguoti

Ši veikla nėra pagrindinė LMBA veikla. Tačiau būdami EIFL tarptautinio konsorciumo nariais nuolat gauname informacijos apie atvirojo kodo programų naujoves, todėl stengiamės jomis pasidalinti su savo nariais. Šią veiklą koordinuoja mūsų atstovė EIFL FOSS programai Jolanta Kaun. Ji nuolat informuoja LMBA narius apie EIFL FOSS darbo grupės organizuojamus seminarus internetu, renginius bei išteklius. Noriu atkreipti dėmesį, kad visi EIFL organizuojami seminarai internetu yra įrašomi ir juos galima peržiūrėti bei perklausyti bet kurio jums patogiu metu.

EIFL FOSS programa 2011 m. organizavo 11 seminarų internetu, kuriuose buvo galima sužinoti šios srities naujienas, pabendrauti su specialistais ir visa tai – niekur neišvykstant. Apie šiuos renginius visuomet informuodavome ir savo partnerius LMPA specialistus.

5.6. Renginiai ir kita veikla skirti viešosioms bibliotekoms

LMBA gretose yra tik kelios viešosios bibliotekos – LNB ir apskričių viešosios – iš viso 6. Savivaldybių viešosios bibliotekos nėra LMBA nariai, tačiau joms taip pat yra teikiamos mūsų paslaugos. Svarbiausios jų yra šios:

- Centralizuota užsienio duomenų bazių *Oxford Reference Online Premium Collection*, *Grove Art Online* ir *Grove Music Online* prenumerata;
- Centralizuota duomenų bazių *EBSCO Publishing* (EIFL 10 duomenų bazių paketas) prenumerata;
- Prieigos prie duomenų bazių užtikrinimas ir pagalba atliekant jų administravimą;
- Informacijos apie tarptautinio konsorciumo EIFL programos PLIP (viešųjų bibliotekų) sklaidą;
- Įvairios konsultacijos telefonu ir el. paštu.

Ataskaitiniu laikotarpiu viešosioms bibliotekoms buvo organizuoti *Oxford* duomenų bazių mokymai Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apskričių viešosiose bibliotekose. Vilniuje, VAVB atsisakius juos organizuoti, mokymai vyko Nacionalinėje bibliotekoje. Renginiai, skirti viešųjų bibliotekų specialistams, pateikti 6 lentelėje.

6 lentelė. 2011 m. renginiai, skirti viešosioms bibliotekoms.

Renginio pavadinimas	Data	Miestas	Dalyvių skaičius	Iš jų bibliotekininkų	Iš jų DB vartotojų
Apskrito stalo diskusija <i>Naujoviškos viešosios bibliotekos perspektyvos Lietuvoje</i> , vyko LR Prezidentūroje	2011 05 03	Vilnius			
<i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 26	Vilnius	23	23	0
<i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 26	Kaunas	38	38	0
<i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 27	Panevėžys	34	34	0
<i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 28	Šiauliai	56	56	0
<i>Oxford</i> duomenų bazių mokymai	2011 09 28	Klaipėda	37	37	0
IŠ VISO:			188	188	0

6. Tarptautinė veikla

LMBA yra *EIFL*, *LIBER* ir *EBLIDA* narė, dalyvauja *ICOLC*, *IFLA* ir *SPARC Europe* veikloje.

6.1. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EIFL

EIFL veikla apima šias pagrindines sritis:

- Bibliotekų konsorcių stiprinimas ir kitos iniciatyvos – Rima Kuprytė ir Monika Elbert;
- Derybų su leidėjais programa – Susanna Lob;
- Intelektinės nuosavybės (IP) programa – Teresa Hackett;
- Atviros prieigos (OA) programa – Iryna Kučma;
- Atvirojo kodo programų (FOSS) programa – Simon Ball;

- Viešųjų bibliotekų (PL) programa – Breda Karun.

Tarptautiniame konsorciame EIFL dalyvaujame nuo 2001 m. Nuo 2005 m. mokame nario mokestį, kuris už 2011 m. buvo 4 020 Eurų. Lietuvos atstovai šioje organizacijoje yra:

- EIFL koordinatorė Lietuvoje – Aušra Vaškevičienė,
- EIFL *IP* (intelektinės nuosavybės) programa – Emilija Banionytė,
- EIFL *Open Access* (atviros prieigos) programa – Gintarė Tautkevičienė,
- eIFL.net *FOSS* (atvirojo kodo programų) programa – Jolanta Kaun.

Taip pat nuo 2010 m. dr. Gintarė Tautkevičienė dalyvauja EIFL tarybos darbe, yra išrinkta EIFL tarybos pirmininke. E. Banionytė ir A. Vaškevičienė yra EIFL Turinio darbo grupės narės, metų bėgyje sprendžia su duomenų bazių prenumerata susijusius klausimus. Darbas Turinio darbo grupėje daugiausia vyksta el. paštu, taip pat klausimai aptariami generalinės asamblėjos metu.

EIFL leidžia biuletinį – *Newsletter* – jį persiunčiame LMBA nariams el. paštu, taip pat jis laisvai prieinamas interneto svetainėje <http://www.eifl.net/>. Jame puikiai atsispindi šalių – EIFL narių veikla ir patirtis, EIFL darbuotojų veikla, pastangos užtikrinant bibliotekų interesų atstovavimą tarptautinėse organizacijose. Kaip ir ankstesniais metais, jame atsispindi ir LMBA veikla. Specialus biuletenio numeris buvo skirtas asociacijoms, kurios pernai šventė savo veiklos jubiliejus. Kadangi LMBA šventė 10-metį, jos veikla buvo plačiai aprašyta.

2011 m. birželio 26-28 dienomis, Baltarusijos nacionalinėje bibliotekoje vyko EIFL generalinė asamblėja. Joje dalyvavo LMBA administracijos vadovė, Projekto duomenų bazių specialistė Aušra Vaškevičienė (Lietuvos koordinatorė EIFL), Projekto duomenų bazių specialistės asistentė Jevgenija Ševcova ir Kauno technologijos universiteto bibliotekos Informacinių paslaugų sk. vedėja Gintarė Tautkevičienė (EIFL tarybos pirmininkė ir EIFL-OA koordinatorė). A. Vaškevičienė skaitė pranešimą *Do we need training: attitude of Lithuanian Researchers*. Konferencijos metu buvo organizuoti susitikimai su leidėjais. Jų metu aptarėme prenumeratos eigą Lietuvoje, derėjomės dėl mažesnių kainų, aiškinome leidėjams Lietuvos viešųjų pirkimų ypatumus. Ypač svarbūs buvo pokalbiai su leidėjais, su kuriais aptarėme planuojamą antrąjį eMoDB.LT etapą ir naujas duomenų bazių kainas.

Priminsime, kad kaip ir ankstesniais metais, LMBA, kaip EIFL narė, naudoja šios organizacijos suderėtomis gana žemomis kai kurių duomenų bazių prenumeratos kainomis, plečia akiratį ir gauna naujų žinių, konsultuojasi su aukščiausios kvalifikacijos specialistais sprendžiant aktualius elektroninių išteklių naudojimo bibliotekose klausimus. 2011 metais buvo nuolat organizuojami seminarai internetu atvirojo kodo programų, autorių teisių ir kitomis temomis, kuriose mūsų šalies specialistai labai aktyviai dalyvaudavo. Informaciją apie šiuos seminarus visuomet persiūsdavome ir Lietuvos mokslo periodikos asociacijos specialistams.

Norime pasidžiaugti, kad EIFL Viešųjų bibliotekų (PLIP) programos veikloje aktyviai dalyvauja Lietuvos viešosios bibliotekos. 2011 m. buvo pabaigtas įgyvendinti vienas sėkmingiausių šios programos projektų – *Žaisdami mokomės* (*Play to Study*, Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka, koordinatorė Laima Lapinienė). Projekto tikslas – pakeisti požiūrį į bibliotekų, kaip neformaliojo švietimo įstaigų svarbą formaliojo švietimo sistemoje vykdant vaikų ir paauglių nenoro mokytis bei mokyklos nelankymo prevencijos ir užimtumo po pamokų programas, IKT ir mokyklų bei bibliotekų bendradarbiavimo pagalba įtraukti problemiškus vaikus ir paauglius į veiklas, skatinančias mokytis, siekti pripažinimo

mokykloje ir ją lankyti. Projekto metu buvo sukurtas interaktyvus žaidimas *Iššūkis* 10-16 metų vaikams ir paaugliams, kur žaisdami ir atlikdami kūrybines užduotis, susietas su pagrindinės mokyklos mokymo programa, vaikai galėtų įgyti žinių ir įgūdžių bei turėtų papildomą galimybę pagerinti formalaus vertinimo rezultatus mokykloje.

Antrajam EIFL Viešųjų bibliotekų programos etapui, kuris prasidėjo 2011 m. pabaigoje, taip pat buvo pateikta paraiškų iš Lietuvos. Paramą gavo:

- Kauno apskrities viešoji biblioteka (koordinatore Valentina Grinevičienė) – vykdyt projektą *BiblioHealth*. Projekto tikslas – patikimos sveikatos informacijos sklaida vyresnio amžiaus žmonėms.
- Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka (koordinatore Rita Dadulytė) – vykdyt projektą *Libr-A: į pagalbą Pasvalio ūkininkams (Libr-A: to help farmers in Pasvalys)*, skirtą Pasvalio krašto žemdirbiams. Pagrindinis projekto tikslas – pasitelkus modernias informacines technologijas ir sukūrus Pasvalio rajono žemdirbių informacinį ir bendravimo tinklą pagerinti ūkininkų gyvenimą.

Dirbant su EIFL visada jaučiame, kad turime stiprią tarptautinę šeimą. Pavyzdžiui, praėjusiais metais savo draugams galėjome padėti ir mes, kai Minske į lėktuvą nebuvo įleistas Mali EIFL koordinorius. Siekiant išvengti nesusipratimų su Baltarusijos pasienio tarnybomis, autobusu jis atvyko į Vilnių, kur jam visokeriopai pagelbėjome. Apie jo problemas ir atvykimą į Vilnių mūsų šalies koordinatore informavo Baltarusijos nacionalinės bibliotekos darbuotojai.

E. Banionytė, kaip EIFL ekspertė 2011 m. lapkričio 21-23 d. Alžyre drauge su Monika Elbert vedė seminarą apie bibliotekų konsorcių kūrimą ir el. išteklių licencijavimą. Džiugu, kai su EIFL pagalba įgytomis žiniomis yra galimybė pasidalinti su kitų šalių bibliotekininkais.

6.2. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EBLIDA

EBLIDA (*European Bureau of Library, Information and Documentation Associations*) narė Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija tapo 2006 m. LMBA yra vienintelė šios bibliotekų lobizmu Europos Sąjungoje užsiimančios organizacijos narė Lietuvoje.

E. Banionytė yra EBLIDA EGIL (*Expert group on Information Law*) – autorių teisių ekspertų grupės narė, dalyvauja šios ekspertų grupės posėdžiuose. 2011 m. balandžio 12-13 d. dalyvavo EBLIDA EGIL posėdyje, kuris vyko kartu su IFLA CLM komiteto posėdžiu Hagoje (Olandija).

6.3. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje LIBER

LIBER (*the Association of European Research Libraries*) narė Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija yra nuo 2007 m. Pastoviai gauname iš jų informaciją ir dokumentus, LMBA ir Lietuvos bibliotekos – LMBA narės turi nuolaidų dalyvaujant konferencijose, kurios vyksta kasmet.

2011 m. LIBER konferencija vyko birželio 29 – liepos 2 d. Barselonoje (Ispanija). Joje dalyvavo LMBA pirmininkė E. Banionytė ir Projekto eMoDB.LT teisininkas Valdas Kavaliauskas, buvo atstovų ir iš kitų LMBA bibliotekų.

6.4. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje ICOLC

Nors oficialios narystės ICOLC (*International Coalition of Library Consortia*) nėra, tačiau su šiuo tarptautiniu judėjimu esame kartu nuo 2002 metų. Esame užsiregistravę vieno iš konsorcių lyderio Tom Sanville tvarkomame tinklalapyje, galime susirašinėti uždaramame taip vadinamų ICOLC'erių forume. Jame sužinome naujausią informaciją kaip mūsų kolegoms sekasi derėtis su leidėjais, pasirašyti licencijas, kokios šių licencijų sąlygos, klausti klausimus ir diskutuoti bibliotekų konsorciams rūpimomis temomis.

Nuo 2011 m. A. Vaškevičienė dalyvauja ICOLC *Project MUSE* el. knygų darbo grupėje, kurioje aptariamos el. knygų prenumeratos modeliai ir kitos problemos tiek el. paštu, tiek interneto technologijų pagalba. Turime prisipažinti, kad dirbti su JAV atstovais gana sunku, nes *skaipo* pagalba organizuojami pokalbiai dažniausiai vyksta mums gana nepatogiu laiku.

2011 m. ICOLC rudens konferencija vyko rugsėjo 18-26 d. Stambule. Joje dalyvavo 3 LMBA darbuotojai: LMBA pirmininkė, Projekto vadovė Emilija Banionytė, administracijos vadovė, Projekto duomenų bazių specialistė Aušra Vaškevičienė, Projekto duomenų bazių specialistės asistentė Jevgenija Ševcova. Konferencijos metu buvo diskutuojami konsorcių darbo klausimais, nagrinėjamos duomenų bazių licencijavimo problemos ir ypatumai, išklausyti ir aptarti leidėjų pranešimai, kurie čia vadinami *grill*.

6.5. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje IFLA

LMBA nėra oficiali IFLA (*International Federation of Library Associations and Institutions*) narė, tačiau dalyvavimas IFLA veikloje mums svarbus, kadangi į IFLA konferencijas atvyksta daug leidėjų ir verta skirti laiko su jais susitikti parodos metu. Dauguma mūsų yra LBD nariai, todėl gali naudotis IFLA naryste ir gauti nuolaidų dalyvaujant IFLA konferencijoje.

Be to, E. Banionytė yra IFLA CLM (*Copyright and Legal Matters*) komiteto narė – 2011 m. buvo perrinkta dar ketverių metų kadencijai, todėl privalo dalyvauti komiteto posėdžiuose, kuriuose nagrinėjami autorių teisių klausimai.

Rugpjūčio 11-18 dienomis San Chuane (Puerto Rikas) vyko Pasaulio bibliotekų ir informacijos kongresas: 77-oji IFLA generalinė konferencija, kurioje Lietuvos delegacijos sudėtyje dalyvavo LMBA pirmininkė Emilija Banionytė, administracijos vadovė Aušra Vaškevičienė ir Projekto vadybininkė Dalia Budrienė. Konferencijos metu ne tik buvo išklausyti pranešimai, bet vyko susitikimai su leidėjais, kuriuose buvo ruošiamasi antrajam Projekto eMoDB.LT etapui.

6.6. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje SPARC Europe

Nors LMBA nėra *SPARC Europe* narė, su šia organizacija glaudžiai bendradarbiaujame – ne kartą esame gavę jos paramą, kai į Lietuvą atvykdavo šios organizacijos tuometinis direktorius David Prosser, 2011 m. Lietuvoje lankėsi dabartinis organizacijos direktorius Lars Bjornshauge, kuris skaitė paskaitą apie atvirąją prieigą Lietuvos mokslo bendruomenei skirtoje konferencijoje 2011-10-27.

Nuo 2010 m. E. Banionytė yra *SPARC Europe* direktorių tarybos narė ir 2011 m. dalyvavo 2-se posėdžiuose – vasario 24 d. Berlyne ir birželio 30 d. Barselonoje (prieš LIBER konferenciją)

7. LMBA viešinimas ir kvalifikacijos kėlimas

Mūsų veiklos langas į pasaulį – LMBA svetainė, informacija joje pateikiama internete lietuvių ir anglų kalba. 2011 m. buvo paleista naujoji jos versija, su kuria vis dar vargstame, nes yra likę programavimo klaidų. Todėl vėluoja tik nariams skirta sritis svetainėje, kuri šiuo metu testuojama su kai kurių LMBA narių specialistais. Internetu, renginių skiltyje, pateikiame renginius, kuriuose viešiname savo asociaciją ir jos vykdomus projektus bei keliame kvalifikaciją. Renginiai su datomis ir juose dalyvavusiais LMBA darbuotojais pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Renginiai ir komandiruotės, kuriose dalyvavo LMBA specialistai.

<i>Data</i>	<i>Komandiruotė / renginys</i>	<i>Dalyvavo</i>
2011 01 07	Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija kvietė bibliotekas viešinti informaciją apie akciją <i>Darom 2011</i> ir joje dalyvauti.	A. Vaškevičienė
2011 vasario mėn.	Vilniaus knygų mugės metu vyko 2 renginiai: Europos struktūrinių fondų finansuojamo projekto „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ prenumeruojamų duomenų bazių viešinimas bei seminaras, skirtas atvirajai prieigai (2 ir 4 lentelės). Pranešimus skaitė E. Banionytė, A. Vaškevičienė, R. Klusovskienė, M. Kreatvičienė ir kt.	LMBA darbuotojai
2011 04 18	LMBA pirmininkė Emilija Banionytė ketverių metų kadencijai (2011-2015) perrinkta IFLA Autorių teisių (<i>Copyright and Legal Matters</i> , CLM) komiteto nare.	
2011 03 23	LMBA administracijos vadovė, Projekto duomenų bazių specialistė A. Vaškevičienė skaitė paskaitą apie elektronines mokslo duomenų bazes VU Žurnalistikos fakulteto studentams.	A. Vaškevičienė
2011 05 03	LR Prezidentūroje vyko apskrito stalo diskusija <i>Naujoviškos viešosios bibliotekos perspektyvos Lietuvoje</i> .	A. Vaškevičienė
2011 05 09	LR Prezidentūroje vyko Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos minėjimas, kuriame dalyvavo LMBA pirmininkė Emilija Banionytė.	E. Banionytė
2011 05 25-27	Lietuvoje lankėsi Gomelio (Baltarusija) bibliotekininkų delegacija. Jie susipažino su Vilniaus pedagoginio universiteto, Vilniaus universiteto, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Kauno apskrities viešosios bibliotekų darbu.	E. Banionytė
2011 05 29 – 06 2	EIFL atvirosios prieigos koordinatorė dr. Gintarė Tautkevičienė dalyvavo 32-je metinėje IATUL konferencijoje <i>Libraries for An Open Environment: strategies, technologies and partnerships</i> . G. Tautkevičienė perskaitė pranešimą <i>Demand for and Practice of Developing Information Competencies among Researchers</i> . Pranešimas parengtas remiantis projekto eMoDB.LT tyrimo rezultatais.	G. Tautkevičienė

2011 06 26-28	eIFL.net generalinė asamblėja vyko Minske, Baltarusijoje. Dalyvavo A. Vaškevičienė (Lietuvos koordinatore EIFL), J. Ševcova (duomenų bazių administratorė) ir KTU bibliotekos Informacinių paslaugų sk. vedėja Gintarė Tautkevičienė (EIFL-OA koordinatore). A. Vaškevičienė perskaitė pranešimą <i>Do we need training: attitude of Lithuanian Researchers</i> .	A. Vaškevičienė, J. Ševcova, G. Tautkevičienė
2011 06 29 – 07 02	LMBA pirmininkė E. Banionytė ir Projekto teisininkas V. Kavaliauskas dalyvavo 40-je LIBER konferencijoje Barselonoje.	E. Banionytė, V. Kavaliauskas
2011 08 11-18	San Chuane (Puerto Rikas) vyko Pasaulio bibliotekų ir informacijos kongresas: 77 - oji IFLA generalinė konferencija.	E. Banionytė, A. Vaškevičienė, D. Budrienė
2011 09 18 – 23	LMBA atstovės E. Banionytė, J. Ševcova ir A. Vaškevičienė dalyvavo ICOLC (<i>International Coalition of Library Consortia</i>) ir COLLNET konferencijose, kurios vyko Stambule (Turkija).	E. Banionytė, J. Ševcova, A. Vaškevičienė
2011 11 28 – 12 02	Londonė (Didžioji Britanija) vyko metinė <i>Online Information</i> konferencija, kurioje dalyvavo LMBA duomenų bazių administratorė J. Ševcova.	J. Ševcovas
2011 12 02	Budapešte (Vengrija) vyko Vengrijos bibliotekų konsorciumo <i>EDUCATIO</i> 10-mečiui skirta konferencija, kurioje LMBA veiklą pristatė asociacijos pirmininkė E. Banionytė.	E. Banionytė
2011 12 14	Kauno technologijos universitete vyko konferencija <i>Aukštasis mokslas: IKT diegimo projektai</i> . Konferencijoje G. Tautkevičienė, E. Banionytė ir A. Vaškevičienė skaitė pranešimą <i>Mokslinės veiklos rezultatų viešinimas atvirosios prieigos šaltiniuose</i> .	E. Banionytė
2011 12 22	LR Kultūros ministerijos ir Ministro Pirmininko tarnybos organizuotame renginyje <i>Kūriniai našlaičiai. Kaip užtikrinti autorių teisių apsaugą</i> dalyvavo E. Banionytė, A. Vaškevičienė ir kiti LMBA nariai.	E. Banionytė, A. Vaškevičienė

Savo svetainėje pateikiame ir publikacijų, viešinančių LMBA veiklą, prenumeruojamas duomenų bazes ar projektą eMoDB.LT, sąrašą.

1. BANIONYTĖ, Emilija. Biblioteka papildyta 51 tūkstančiu elektroninių knygų [VPU]. Iš Šviesa, 2011, vasaris (Nr. 3), p. 6.
2. BANIONYTĖ, Emilija. Kyla nauja biblioteka-informacinių resursų centras. Iš Šviesa, 2011, vasaris (Nr. 2), p. 6.
3. BANIONYTĖ, Emilija; VAŠKEVIČIENĖ, Aušra; TAUTKEVIČIENĖ, Gintarė. Interviews with Lithuanian Politicians and Famous Researchers about Open Access. From Scienscominfo: Nordic-Baltic Forum for Scientific Communication [interaktyvus], 2011, vol. 7, no. 3 [žiūrėta 2011 m. lapkričio 10 d.]. Prieiga per internetą <<http://www.sciocom.org/ojs/index.php/sciocominfo/article/view/5274/4646>>. ISSN 1652-3202.
4. BANIONYTĖ, Emilija; VAŠKEVIČIENĖ, Aušra. Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija - 10 metų kartu. Iš Tarp knygų, 2011, rugsėjis, p. 1-7. ISSN 0868-8826
5. KARLIENĖ, Daiva. Bibliotekos – mokslui, studijoms, visuomenei. Iš Švietimo panorama [interaktyvus] 2011, Nr. 10(310), P. 8-9. [žiūrėta 2011 lapkričio 14 d.].

- Prieiga per internetą
<[http://www.sac.smm.lt/images/file/panorama/10%20Sviet%20panorama\(1\).pdf](http://www.sac.smm.lt/images/file/panorama/10%20Sviet%20panorama(1).pdf)>
6. KRETAVIČIENĖ, MEILĖ. OPEN MINDS: Interview with Eleonora Dagienė, Chair of Council of The Lithuanian Association of Scholar Periodicals. From Scienscominfo: Nordic-Baltic Forum for Scientific Communication [interaktyvus], 2011, vol. 7, no. 4 [žiūrėta 2011 m. spalio 15 d.]. Prieiga per internetą <<http://www.sciocom.org/ojs/index.php/sciocominfo/article/view/5333>>. ISSN 1652-3202.
 7. TAUTKEVIČIENĖ, Gintarė; DUOBINIENĖ, Genė; BANIONYTĖ, Emilija; VAŠKEVIČIENĖ, Aušra. Demand for and Practice of Developing Information Competencies among Researchers. In Libraries for An Open Environment: strategies, technologies and partnerships: Proceedings, IATUL 32th Conference [interaktyvus] Warsaw, 29 May – 2 June [žiūrėta 2011 m. spalio 14 d.]. Prieiga per internetą http://www.bg.pw.edu.pl/iatul2011/proceedings/ft/Tautkeviciene_G.pdf

2012-ųjų metų planai

1. Parengti projektą „eMoDB.LT-2: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ ir jį vykdyti.
2. Organizuoti projekto „eMoDB.LT: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ viešinimo konferenciją.
3. Dalyvauti įgyvendinant projektus „Duomenų bazė Lituaniaistika“ ir „LiBiTOP“.
4. Vykdyti Kultūros ministerijos projektą – užsienio duomenų bazių prenumeratą Lietuvos mokslinėms ir viešosioms bibliotekoms.
5. Vykdyti duomenų bazių, kurių prenumerata neįtraukta į ES projekto ar KM finansuojamų sąrašą, pirkimus, jei 2 ar daugiau LMBA narių pageidauja prenumeratos už savo lėšas.
6. Organizuoti naujų duomenų bazių testavimus.
7. Administruoti per LMBA prenumeruojamas duomenų bases, bendrauti su duomenų bazių tiekėjais bei LMBA bibliotekomis.
8. Analizuoti prenumeruojamų duomenų bazių panaudos statistiką.
9. Organizuoti duomenų bazių pristatymus ir susitikimus su leidėjais LMBA bibliotekose bei internetu.
10. Atstovauti Lietuvos mokslines bibliotekas tarptautinėse organizacijose *EIFL*, *EBLIDA*, *LIBER*, *IFLA*, *ICOLC*, *SPARC Europe* ir kt.
11. Propaguoti atvirąją prieigą, atvirojo kodo programas ir kt.
12. Atstovauti bibliotekas sprendžiant autorių teisių klausimus.
13. Viešinti LMBA Lietuvoje ir užsienyje.

Dėkojame

Noriu padėkoti visai LMBA komandai, o ypač Aušrai, už puikų darbą. Džiaugiuosi, kad turime profesionalius darbuotojus, kuriais visuomet galima pasitikėti, kurie neskaičiuoja darbo valandų ir dirba iš širdies.

Taip pat dėkoju nuolatiniais talkininkams, be kurių profesionalios ir geranoriškos pagalbos nepavyktų padaryti visų darbų. Pavardžių neminėsiu, nes bijau ką nors praleisti.

Dėkoju bibliotekoms, kurios mus priima visuotinių susirinkimų ir kitų renginių metu. Jūsų pagalba mums labai reikalinga ir vertinama.

Ypač noriu padėkoti Nacionalinei bibliotekai ir jos vadovams. Kas be vadovautų Nacionalinei bibliotekai, visi vadovai labai palankiai nusiteikę mūsų atžvilgiu, ne tik žada, bet ir suteikia visokeriopą pagalbą. Didžiausia, žinoma, yra LMBA būstinė II-uose Nacionalinės bibliotekos rūmuose Sirvydo gatvėje 4. Ten turime kabinetą, kurio numeris 224-1. Čia kiekvienas LMBA narys yra laukiamas svečias.

LMBA pirmininkė
Vilnius, 2011 02 22

Emilija Banionytė